

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [lv](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

[angol](#)

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [en](#).

Swipe to change

Lettország

1 Mit jelent a gyakorlatban a jogi értelemben vett szülői felelősség fogalma? Melyek a szülői felelősséggel rendelkező személy jogai és kötelességei?

A gyermek a nagykorúsága eléréséig szülői felügyelet alatt áll.

A felügyeleti jog a szülők azon jogát és kötelezettségét jelenti, hogy gondoskodjanak gyermekükről és vagyonáról, valamint képviselik a gyermeket személyes és vagyoni viszonyaiban.

A gyermekről való gondoskodás a gyermek gondozását, felügyeletét és a lakóhely megválasztására irányuló jogot jelenti.

A gyermek gondozása a gyermek tartása, vagyis a gyermek étellel, ruházzal, lakhellyel való ellátása és egészségügyi ellátása, gondoskodás a gyermek oktatásáról és neveléséről (a mentális és fizikai fejlődésének biztosítása, amennyire lehetséges, tekintettel a gyermek a gyermek személyiségére, képességeire, érdeklődésére, valamint a gyermek felkészítése a társadalmilag hasznos munka elvégzésére).

A gyermek felügyelete a gyermek biztonságáról való gondoskodás és a harmadik felek általi veszélyeztetés megelőzése. A gyermek lakóhelyének megválasztására vonatkozó jog a lakóhely földrajzi helyének és a lakhatás típusának megválasztása.

A gyermek vagyonáról való gondoskodás a gyermek vagyonának kezelése és használata a vagyon megőrzése és értékének növelése érdekében.

2 Általában ki gyakorolja a gyermek felett a szülői felelősséget?

Az együtt élő szülők közösen gyakorolják a szülői felügyeleti jogot. Ha a szülők különválnak, a közös szülői felügyelet továbbra is fennáll. A gyermekgondozást és a felügyeletet a gyermekkel együtt élő szülő gyakorolja. A szülőknek közösen kell dönteniük a gyermek fejlődésére jelentős hatással lévő kérdésekben.

3 Ha a szülők nem tudják vagy nem akarják gyakorolni a szülői felelősséget gyermekeik felett, kinevezhető-e helyettük egy másik személy?

Ha a gyermek egészsége vagy élete az egyik szülőnek felróható okból (a szülő szándékos magatartása vagy mulasztása következtében) veszélybe kerül, vagy a szülő visszaél jogával vagy nem biztosítja a gyermek számára a gondoskodást és a felügyeletet és ezzel veszélyezteti a gyermek fizikai, mentális vagy erkölcsi fejlődését, a bíróság megfoszthatja a szülőt a felügyeleti jogától.

A szülő felügyeleti jogtól való megfosztása esetén a bíróság a gyermeket a másik szülő kizárólagos felügyeleti joga alá helyezi. Amennyiben a másik szülő által gyakorolt felügyeleti jog nem biztosít kellő védelmet a gyermek számára a veszéllyel szemben vagy mindkét szülőt megfosztották a felügyeleti jogtól, a bíróság felszólítja a családjogi bíróságot, hogy gondoskodjon a gyermek családon kívüli gondozásáról.

4 Ha a szülők elválnak vagy különválnak, hogyan születik döntés a szülői felelősség további gyakorlásáról?

Ha a szülők különválnak, a közös szülői felügyelet továbbra is fennáll. A gyermekgondozást és a felügyeletet a gyermekkel együtt élő szülő gyakorolja. A szülőknek közösen kell dönteniük a gyermek fejlődésére jelentős hatással lévő kérdésekben. A szülők közti vitákat – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a családjogi bíróságon kell rendezni. A közös szülői felügyelet akkor szűnik meg, ha a szülők közti megállapodás vagy bírósági határozat megállapítja az egyik szülő kizárólagos felügyeleti jogát.

5 Ha a szülők megállapodást kötnek a szülői felelősség tárgyában, milyen alaki szabályokat kell betartani ahhoz, hogy megállapodásuk jogilag kötelező erejű legyen?

Ha a szülők megállapodnak a szülői felelősség tárgyában, és szabad akaratukból teljesítik azt, nem kell hatósági vagy bírósági jóváhagyást kérniük.

6 Ha a szülők nem tudnak megállapodásra jutni a szülői felelősség kérdésében, milyen egyéb, bíróságon kívüli alternatív megoldások vannak a konfliktus rendezésére?

Vita esetén a nézeteltérést a családjogi bíróság dönti el. Ha a családjogi bíróság nem tudja rendezni a szülők közti nézeteltéréseket vagy a családjogi bíróság határozatát nem hajtják végre, a szülőknek a kerületi (városi kerületi) bírósághoz kell fordulniuk.

7 Ha a szülők bírósághoz fordulnak, mely kérdésekben hozhat döntést a bírő a gyermekkel kapcsolatban?

Ha a szülők bírósághoz fordulnak, közös vagy egyedüli felügyeleti jogért folyamodnak. Ezenkívül szükség esetén a bírő dönthet a tartással, a lakóhellyel stb. kapcsolatos kérdésekben. Az egyedüli felügyeleti joggal rendelkező szülő gyakorolja a gyermek feletti felügyeleti jogot, amely magában foglalja a gyermek személyes és vagyoni ügyeiben a nevében történő eljárás jogát, valamint a gyermek lakóhelye meghatározásának jogát. Mindkét szülő jogosult és köteles a gyermekkel való személyes és közvetlen kapcsolat fenntartására. E rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a gyermeket elválasztják a családjától vagy, ha a gyermek csak az egyik szülőjével vagy a szülei nélkül él. A gyermektől külön élő szülő jogosult a gyermekre vonatkozó tájékoztatásra, különösen a gyermek fejlődése, egészsége, iskolai eredményei, érdeklődési körei és életkörülményei terén. A felügyeleti jogra vonatkozó szülői vitákat a gyermek érdekében figyelembevételével és – amennyiben a gyermek képes véleménye kifejezésére – a gyermek véleményének meghallgatásával kell eldönteni.

8 Ha a bíróság a szülői felügyeletet csak az egyik szülőnek ítéli meg, az egyben azt is jelenti, hogy a jogot gyakorló szülő a másik szülő előzetes megkérdezése nélkül dönthet a gyermeket érintő minden kérdésben?

Az egyedüli felügyeleti joggal rendelkező szülőt megilleti a szülői felügyeleti jogból eredő minden jog és kötelezettség. A szülők kötelesek a képességeiknek és pénzügyi helyzetüknek megfelelő mértékben támogatni a gyermeküket. E kötelezettség az anyát és az apát addig terheli, míg a gyermek nem képes saját maga ellátására.

A gyermek támogatására irányuló ilyen kötelezettség nem szűnik meg, ha a gyermeket elválasztják a családjától vagy, ha a gyermek csak az egyik szülőjével vagy a szülei nélkül él.

A bíróságok az egyedüli felügyeleti jog megítélése során figyelembe veszik az ügy körülményeit, vagyis azt, hogy a gyermek a kereset benyújtásakor melyik szülővel él együtt és melyik szülő gyakorolja a gyermek mindennapos felügyeletét. A gyermek mindkét szülőjével jogosult a személyes és közvetlen kapcsolat fenntartására (láthatási jogok). Mindkét szülő jogosult és köteles a gyermekkel való személyes és közvetlen kapcsolat fenntartására. A gyermektől külön élő szülő jogosult a gyermekre vonatkozó tájékoztatásra, különösen a gyermek fejlődése, egészsége, iskolai eredményei, érdeklődési körei és életkörülményei terén. A gyermek feletti felügyeleti jog egyik szülőnek való megítélése nem jelenti azt, hogy a másik szülőtől megvonják a felügyeleti jogokat.

9 Mit jelent a gyakorlatban, ha a bíróság úgy dönt, hogy a két szülő közösen gyakorolja a szülői felügyeletet?

Ha a két szülő közösen gyakorolja a szülői felügyeletet, mindkét szülő eljárhat gyermeke nevében a gyermek személyes és vagyoni ügyeiben. A szülők a gyermek fejlődésével kapcsolatos valamennyi kérdésben közösen hoznak döntést.

10 Ha valaki szülői felelősséggel kapcsolatos kérelmet kíván benyújtani, melyik bírósághoz vagy hatósághoz kell fordulnia? Milyen alaki szabályokat kell betartani, és milyen iratokat kell csatolni a kérelemhez?

A felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó kereseteket a gyermek lakóhelye szerinti bíróságon kell benyújtani. A felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó követelések esetén a gyermek lakóhelyének a szülők bejegyzett lakóhelyét kell tekinteni. Amennyiben a gyermek szüleinek bejegyzett lakóhelye különböző közigazgatási körzetekben található, a gyermek lakóhelyének a gyermekkel együtt élő szülő lakóhelyét kell tekinteni. Ha a gyermek szüleinek vagy a gyermeknek nincs bejegyzett lakóhelye, a gyermek lakóhelyének a szülők tartózkodási helyét kell tekinteni.

A keresetet a polgári perrendtartás 128. cikkének megfelelően kell benyújtani. A polgári perrendtartás 129. cikkét kell alkalmazni a keresethez csatolandó dokumentumok tekintetében.

A keresethez emellett csatolni lehet a családjogi bíróság ügyre vonatkozó véleményét is.

11 Milyen eljárás érvényes ezen esetekre? Van-e sürgősségi eljárás?

A polgári ügyekben folyó bírósági eljárásokra a lett polgári perrendtartás szabályait kell alkalmazni. A gyermek jogainak és érdekeinek védelmére vonatkozó eljárásokat a bíróság soron kívül tárgyalja. A bíróság kikéri a családjogi bíróság véleményét a felügyeleti jog megállapítására, a gyermekgondozásra és a láthatási jog gyakorlásával kapcsolatos eljárásra vonatkozó ügyekben és felkéri a családjogi bíróság egy képviselőjét, hogy vegyen részt a bírósági tárgyaláson és ismerje meg a gyermek véleményét, ha a gyermek az életkorára és a érettségére tekintettel képes annak kifejezésére.

A bíróság a polgári ügyeket nyilvános tárgyaláson dönti el, kivéve például a felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó ügyeket. Ehhez hasonlóan az ügyben résztvevő valamely személy indokolt kérelme vagy a bíróság döntése alapján a tárgyalásról vagy annak egy részéről a kiskorú érdekében a bíróság kizárhatja a nyilvánosságot.

A felek jogosultak indokolt kérelemben kérni a bíróságtól, hogy az ügyet gyorsított eljárásban vizsgálják. A bíróság ilyen esetben megvizsgálja az indokolt kérelmet.

Az egyik fél kérelmére a bíróság ítéletében kimondhatja, hogy az ítélet vagy annak gyermektartásra vonatkozó része, vagy a felügyeleti jogra vagy a láthatási jogra vonatkozó ügyben hozott ítélet haladéktalanul végrehajtható.

Az egyik fél kérelmére a bíróság ideiglenes gyermektartást megállapító határozatot hoz, amelynek hatálya az ítélet meghozataláig áll fenn.

12 Igényelhető-e jogsegély az eljárás költségeinek fedezésére?

Az alacsony jövedelmű vagy a jogszabályban meghatározott eljárásban rászorultnak minősített személyek, valamint azok a személyek, akik hirtelen (természeti katasztrófa, elháríthatatlan külső ok vagy az ellenőrzésükön kívül álló egyéb körülmények következtében) olyan pozícióba és pénzügyi helyzetbe kerültek, amely meggátolja őket a jogaik védelmében, illetve, akik teljes mértékben az állam vagy az önkormányzat gondozásában állnak (a továbbiakban: különleges helyzet), jogosultak a jogi segítségnyújtáshoz kapcsolódó pénzügyi támogatás igénylésére.

A személy indokolt kérelmére a bíróság vagy a bíró megvizsgálja az egyén pénzügyi helyzetét és részben vagy egészben mentesíti őt az eljárási költségek megfizetésének kötelezettsége alól és felfüggeszti a bírósági illeték megfizetésének kötelezettségét vagy lehetőséget ad annak részletben történő megfizetésére.

A polgári perrendtartás szerint a felperesnek a gyermektartás behajtására irányuló eljárásban nem kell bírósági illetéket fizetniük.

13 Lehet-e fellebbezni a szülői felelősséggel kapcsolatban hozott döntés ellen?

Az ítélettel szemben a rendes eljárás szerint, vagyis (a regionális bírósághoz történő) fellebbezés útján, vagy (a Legfelsőbb Bírósághoz benyújtott) felülvizsgálati kérelem útján lehet jogorvoslattal élni.

14 Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy bírósághoz kell fordulni a szülői felelősséggel kapcsolatos döntés végrehajtása érdekében. Milyen bírósághoz kell fordulni és milyen eljárás követendő ilyen esetekben?

A bírósági határozatokat jogerőre emelkedésüket követően, vagy – az azonnali végrehajthatóság kimondása esetén – haladéktalanul hajtják végre.

A bírósági határozatokat a bírósági végrehajtó hajtja végre.

15 Mit kell tennem az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat e tagállamban történő elismerése és végrehajtása érdekében?

A külföldi bíróságok határozatait és ítéleteit a lett bíróságok elismerik és végrehajtják.

A külföldi bíróságok határozatainak elismerése és végrehajtása a polgári perrendtartásban, valamint a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK tanácsi rendeletben meghatározott eljárás szerint történik.

A végrehajthatóság megállapítására irányuló kérelmet annak a személynek az állandó lakóhelye szerinti kerületi (vagy városi kerületi) bírósághoz, akivel szemben a végrehajtást kérik, vagy annak a gyermeknek az állandó lakóhelye szerinti kerületi (vagy városi kerületi) bírósághoz kell benyújtani, akit a végrehajtás érint. A végrehajthatóság megállapítására vonatkozó határozatot és a végrehajthatóság megállapítását elutasító határozatot a bíró szabad mérlegelése szerint, a benyújtott kérelem és az ahhoz csatolt dokumentumok alapján, a kérelem benyújtásától számított 10 napon belül, a felek idézése nélkül hozza meg.

16 E tagállamban mely bírósághoz kell fordulnom az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat elismerésének megtámadása érdekében? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A külföldi bíróság határozatának elismerésére irányuló eljárásban az első fokú határozattal szemben egyéni panaszt lehet benyújtani a kerületi bírósághoz, a kerületi bíróság egyéni panasz ügyében hozott határozatát pedig egyéni panasz benyújtásával a Szenátus előtt lehet megtámadni.

Az ügyben résztvevő olyan személy, akinek a bejegyzett lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye Lettország területén található, a határozat másolatának kibocsátásától számított 30 napon belül nyújthat be egyéni panaszt, az ügyben résztvevő olyan személy pedig, akinek bejegyzett lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye nem Lettország területén található, e panaszt a határozat másolatának kibocsátásától számított 60 napon belül nyújthatja be.

17 Melyik jogot alkalmazza a bíróság a szülői felelősségről szóló eljárásban, ahol a gyermek vagy a felek nem e tagállamban élnek vagy eltérő állampolgársággal rendelkeznek?

Lettországot köti a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló, 1996. október 19.-i hágai egyezmény, valamint a Lett Köztársaság és az Oroszországi Föderáció, Ukrajna, a Belarusz Köztársaság, az Üzbég Köztársaság, a Kirgiz Köztársaság és a Moldovai Köztársaság közti, a jogi segítségnyújtásról szóló kétoldalú megállapodások.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 05/04/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.